

Překlad boje ve zbroji s kopím, mečem a dýkou z rukopisu Pavla Kala

Předmluva

Kalův šermířský rukopis (německy *fechtbuch*) je sice skoupý, pokud jde o popisy technik, má však bohatou obrazovou přílohu. S určitým úsilím je tedy možno jednotlivá vyobrazení přiřadit k technikám popsaným v jiných rukopisech. Z nich do češtiny je prozatím přeložen spis židovského mistra Lva (*Meister Jud Lew*). Čtenář, kterého snad zajímají osudy mistra Pavla Kala, necht' zalistuje mou předmluvou k překladu dlouhého meče beze zbroje od tohoto autora.

Rukopis a transkripce

Na internetu jsou k dispozici kopie následujících Kalových rukopisů (v chronologickém pořadí vzniku):

- Ms.1825, Univerzitní knihovna v Boloni,
- CGM1507, Bavorská státní knihovna v Mnichově,
- S 554, Centrální knihovna v Solothurnu.

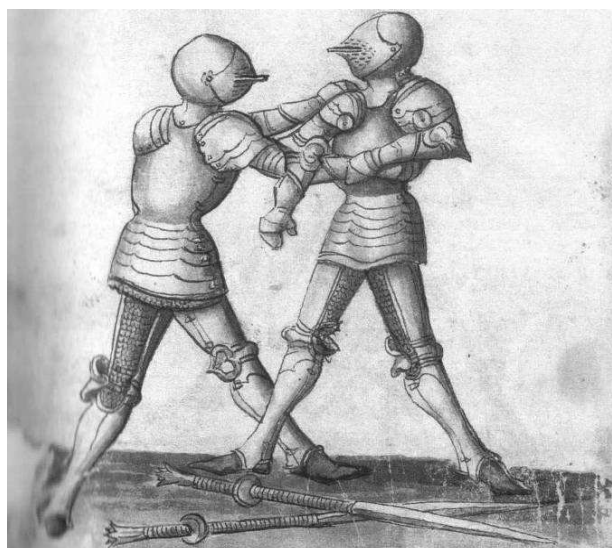
Využil jsem opětovně transkripci Dierka Hagedorna dostupnou na adrese www.hammaborg.de.

Překlad

Předmětem překladu byl rukopis Pavla Kala CGM1507 uložený v Mnichově, který jako jediný obsahuje komentáře. I v něm jsou však bohužel některá folia zcela bez textu. Proto jsem alespoň k vyobrazením z mnichovského rukopisu připojil vždy též odpovídající vyobrazení z rukopisu boloňského a solothurnského.

Ze srovnání je zřejmé, že Kal své dílo postupně vylepšoval a opravoval. Je to patrné například ze srovnání fol. 32 mnichovského a fol. 50 solothurnského rukopisu. V pozdější solothurnské verzi je meč pravého šermíře

namalován správně. Je tak napraveno nedopatření obsažené v dřívější mnichovské verzi.

Jediné vyobrazení ze Solothurnského spisu, které nebylo možné přiřadit (fol. 53).

Pro lepší pochopení jsem tu tam doplnil do věty slůvko, jež v německém textu obsaženo není; takové doplňky jsem umístil do závorek.

Toto dílko je věnováno všem „železným pánům“ ze skupiny historického šermu Revertar za jejich úsilí o rekonstrukci boje ve zbroji. Započato v srpnu 2009, dokončeno v listopadu 2009.

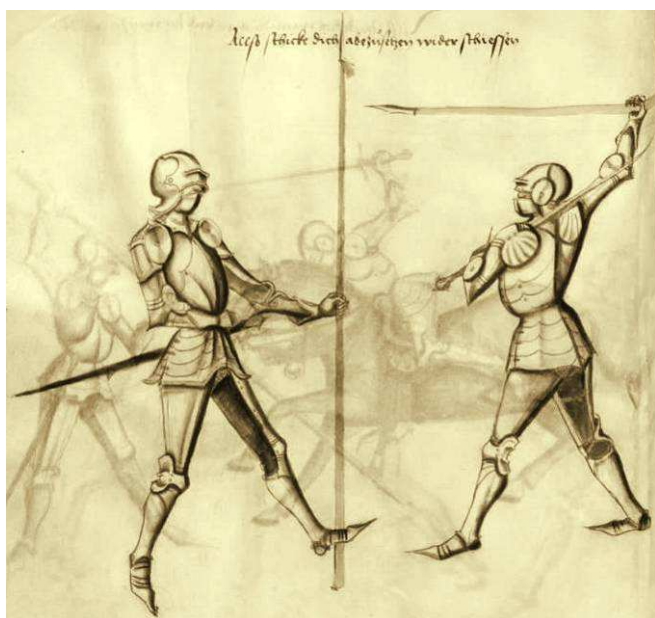
Karel Černín, SHŠ Revertar, Zlín
e-mail: kcernin@seznam.cz

fol. 19v

Allso schicke dich abzusetzen wider schiessen

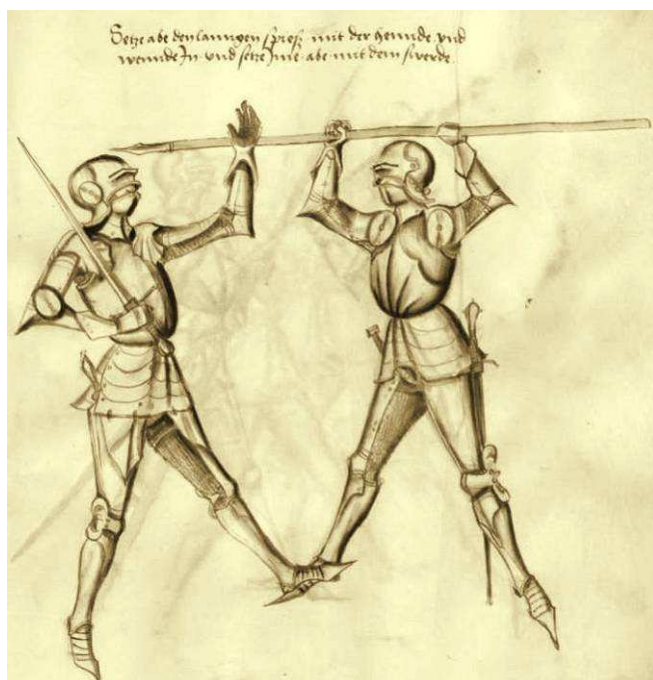
Takto se hotov k odklonění (určenému) proti hodu.

fol. 20r

*Setze abe den lanngen spieß mit der hennde vnd
wennde In vnd setze Ime abe mit dem swerde*

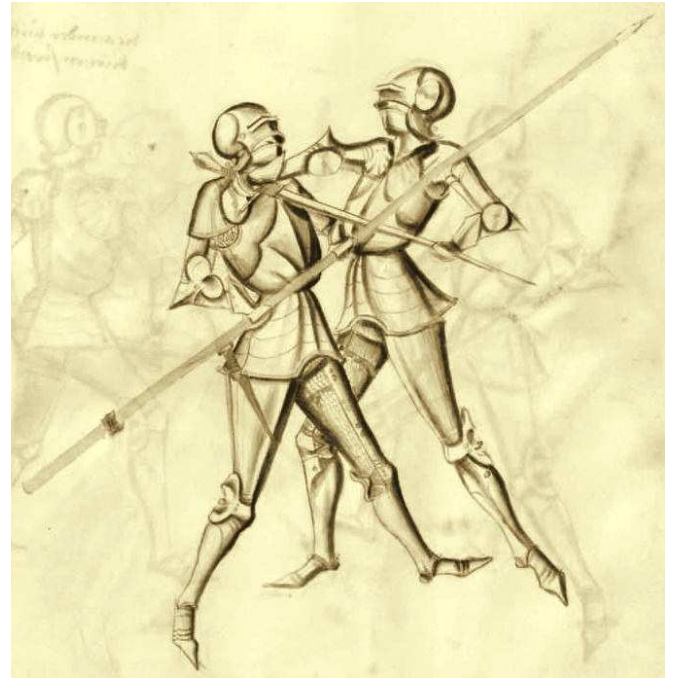
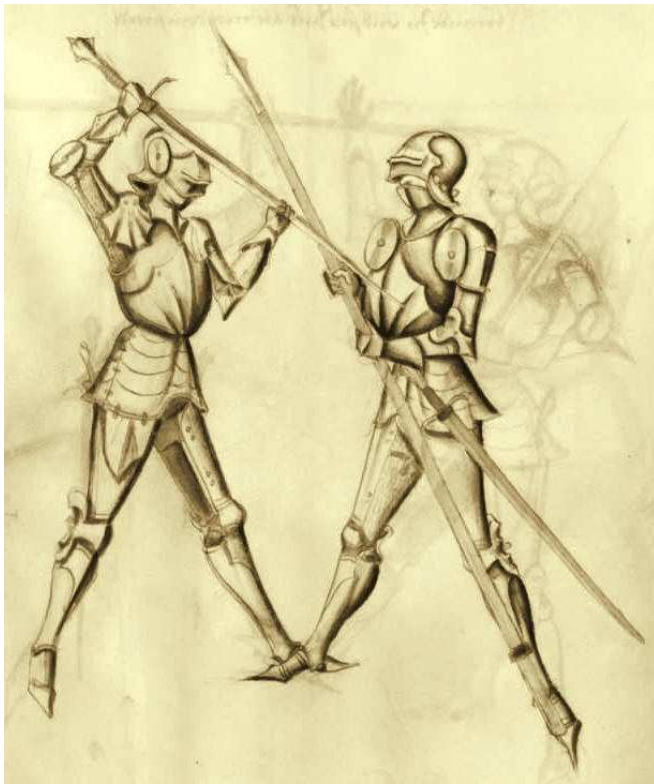
Odkloň dlouhé kopí rukou a otoč jej a odkloň¹ jej
(soupeře) mečem.

¹ Další obrázek nasvědčuje tomu, že písař udělal chybu a místo odklonit (*absetzen*) chtěl použít přiložit (*ansetzen*).

fol. 20v

fol. 21r

Boloňský spis, fol. 4r

Boloňský spis, fol. 4v

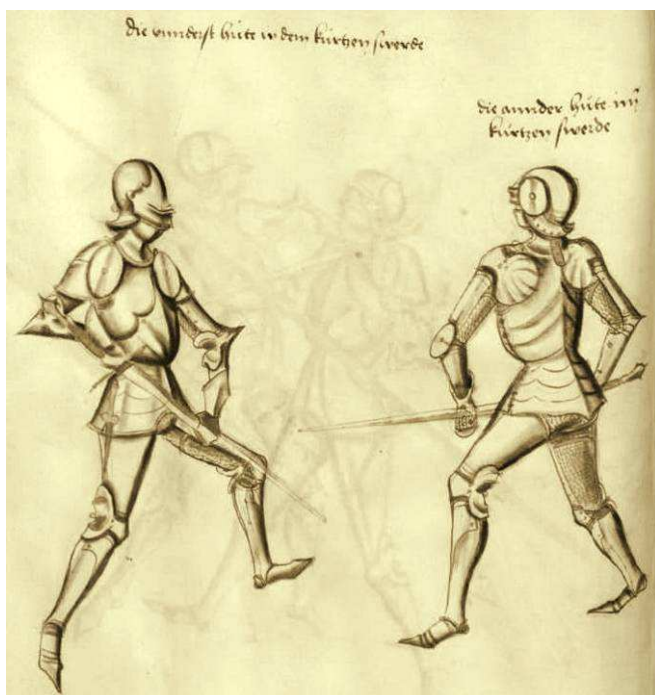

fol 21v

Die vnderst hute in dem kurtzen swerde
Die annder hute im~ kurtzen swerde

Spodní střeh v krátkém meči.

Druhý střeh v krátkém meči.

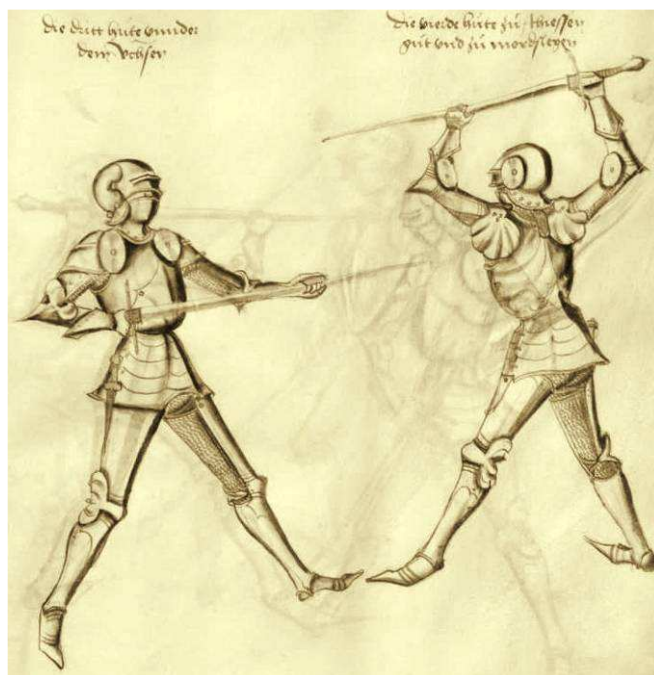

fol. 22r

Die dritt hute vnder dem Vchsen
Die vierde hute zu schiessen gut vnd zu
mordslegen

Třetí střeh pod paží.

Čtvrtý střeh dobrý k vystřelování (hrotu) a k Smrtícím úderům.

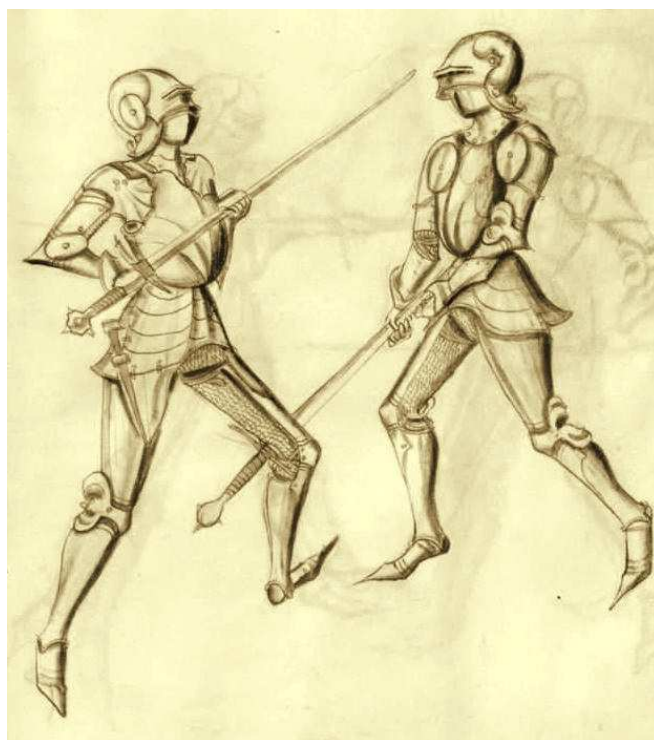
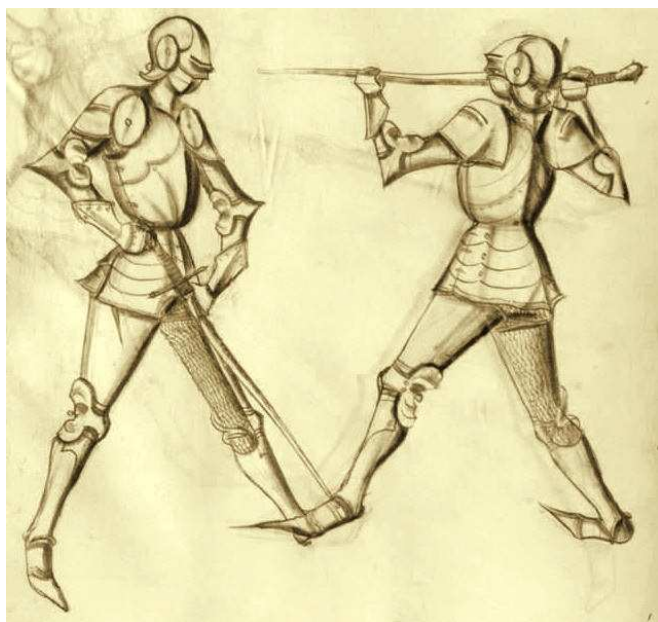

Boloňský spis, fol. 5r

fol. 22v

fol. 23r²

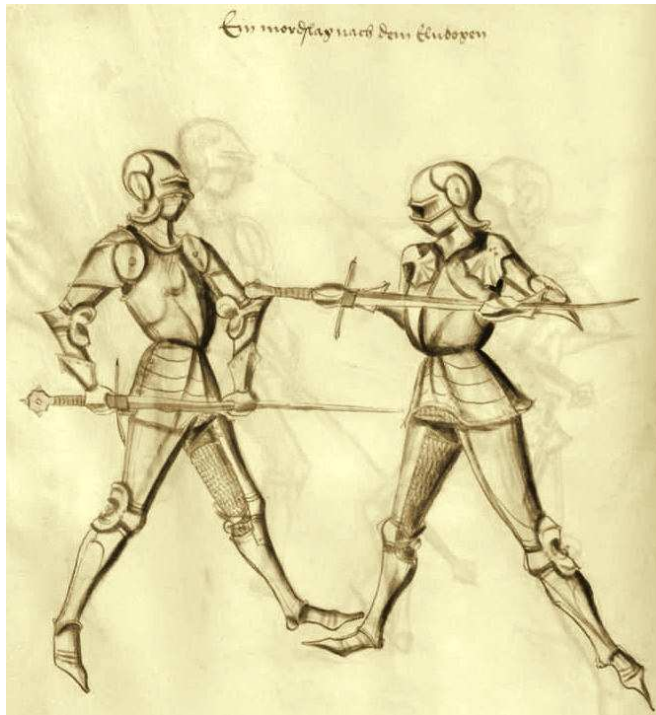

² Lew 81v Čtvrtý Smrtící úder

fol. 23v³

Ein mordslag nach dem Elnbogen

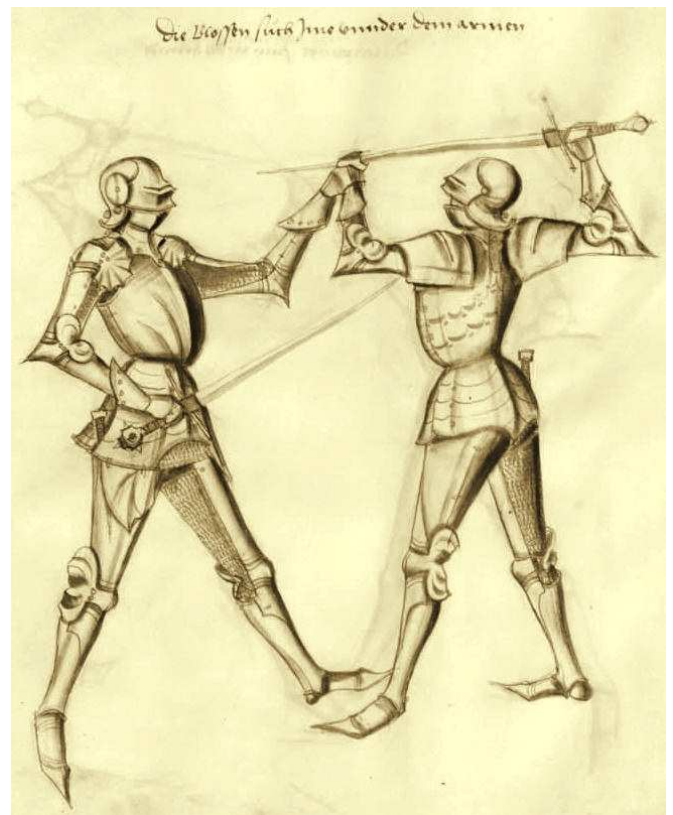
Smrtící úder na loket.

fol. 24r⁴

Die Blossen such Ime vnnder dem armen

Odkrytí mu hledej pod pažemi.

Boloňský spis, fol. 5v

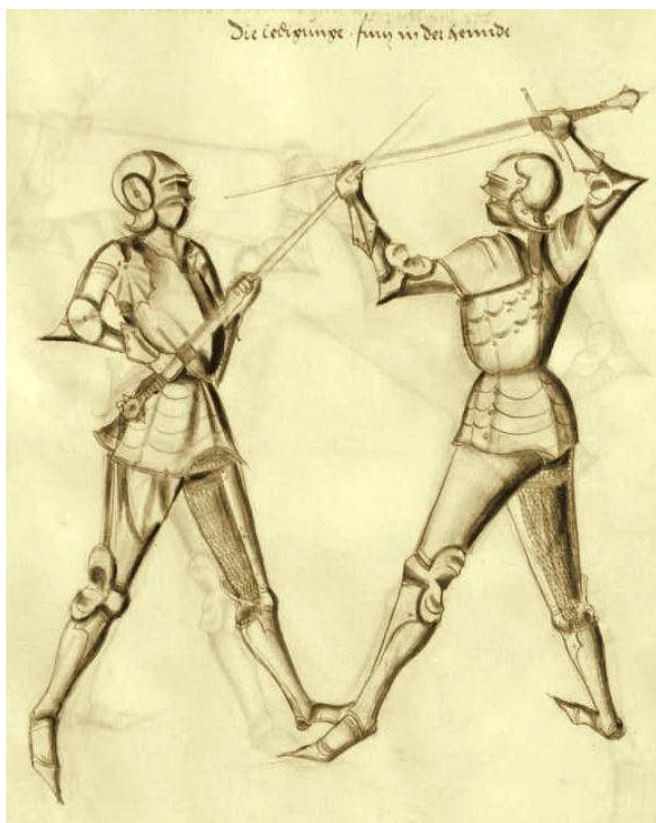
³ Lew 81r – 81v, Třetí Smrtící úder

⁴ Lew 73r, Čtvrtý kus

fol. 24v

Die ledigunge furn in der hennde

Osvobození vpředu u ruky.

Boloňský spis, fol. 6r

fol. 25r

Hinden in den henndtschuhñ such Ine

Vzadu v rukavici jej vyhledej.

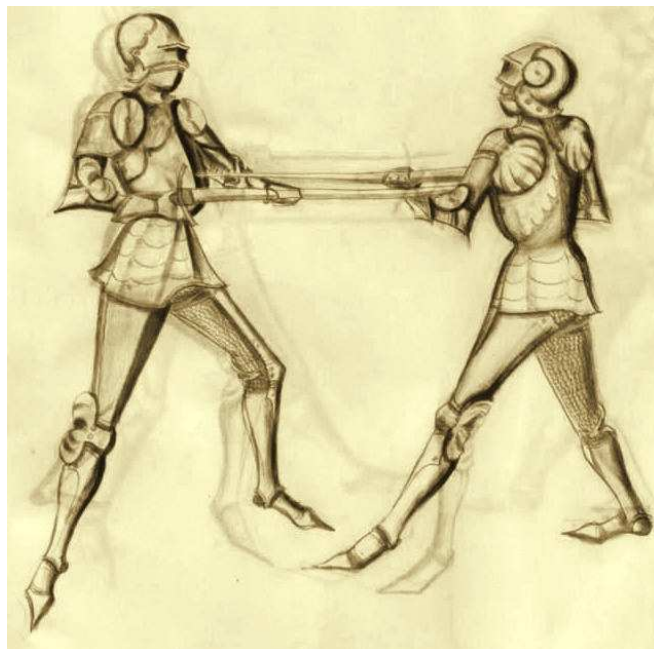
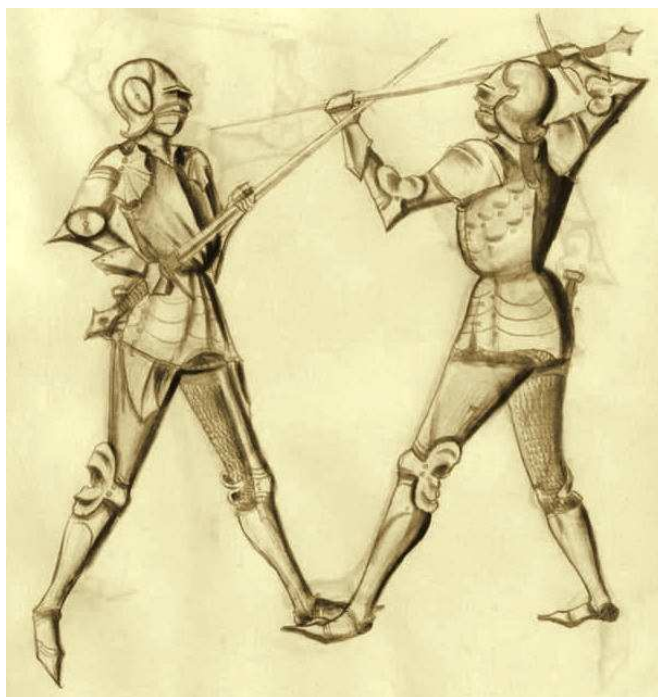

Boloňský spis, fol. 6v

fol. 25v⁵

fol. 26r⁶

Boloňský spis, fol. 7r

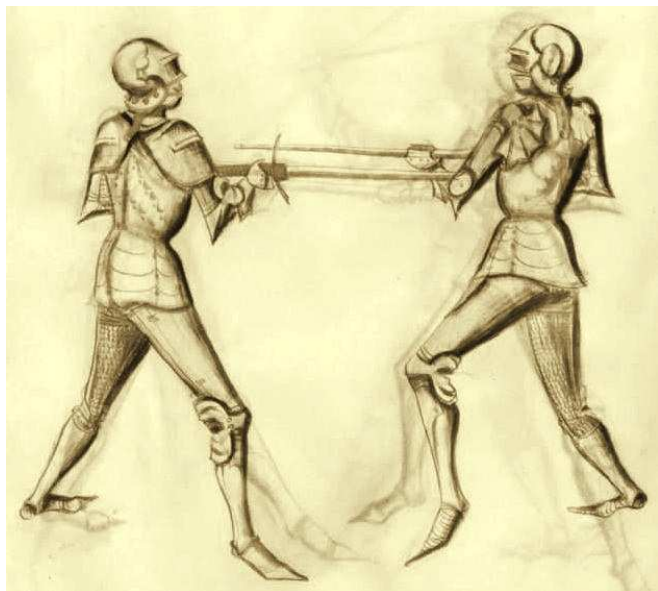
Boloňský spis, fol. 7v

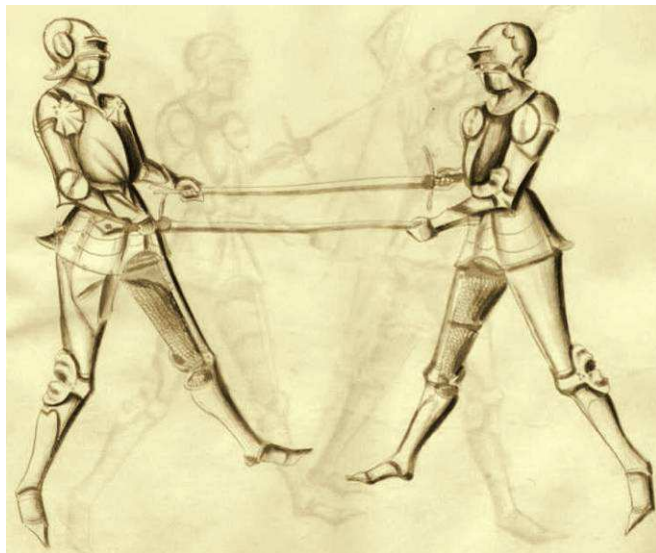
⁵ Lew 77v – 78r, začátek obou kusů na těchto foliích

⁶ Lew 82v, Čtyři Přílození – oba přiložili na hrud'

fol. 26v

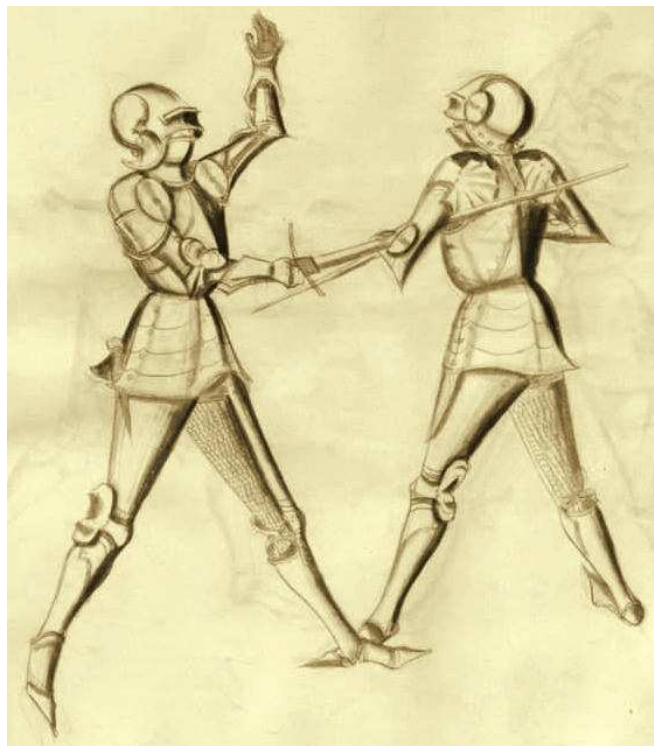
fol. 27r⁷

⁷ Lew 73r, Čtvrtý kus (oba zachytili meče, pracuj ze strhnutí)

fol. 27v⁸

fol. 28r

Boloňský spis, fol. 8r

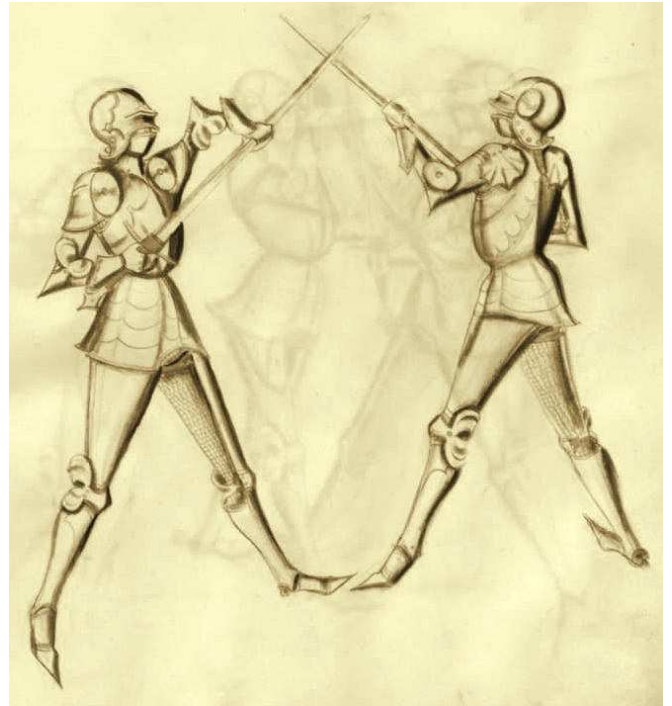
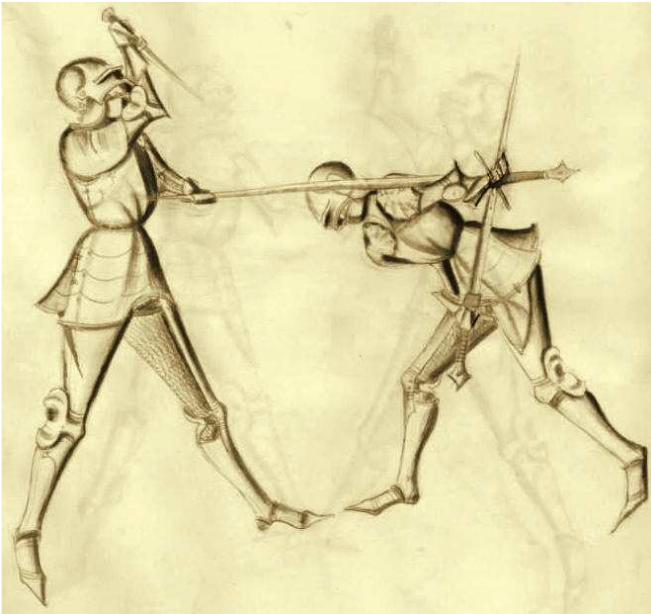
Boloňský spis, fol. 8v

⁸ Lew 75v, Páté Strhnutí

fol. 28v

fol. 29r

Boloňský spis, fol. 9r

Boloňský spis, fol. 9v

fol. 29v

Ein swertnemen

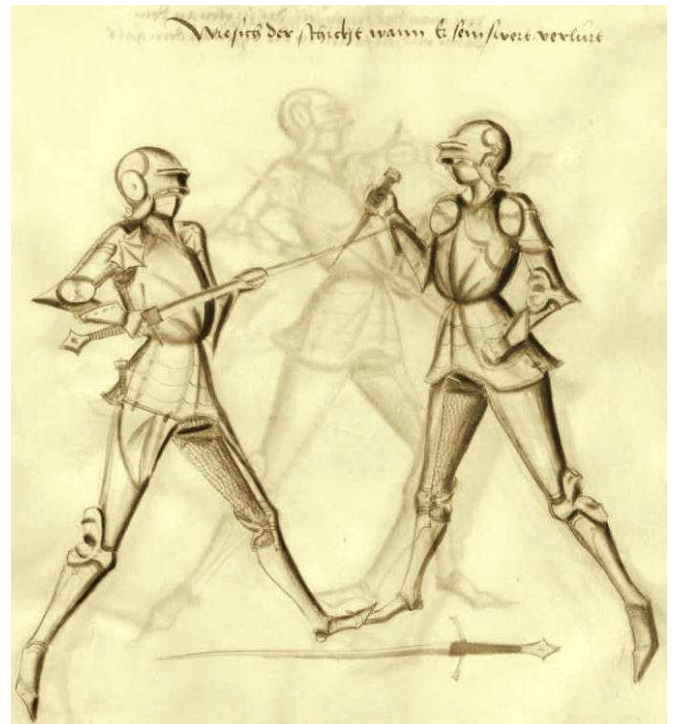
Odebrání meče.

fol. 30r

Wie sich der schickht wann Er sein swert verlurt

Jak se (člověk) hotoví, když pozbyl meč.

fol. 30v⁹

Wie man das brechñ soll das zugken an dem Baine vnd soll fallen in die rißen bey dem hals

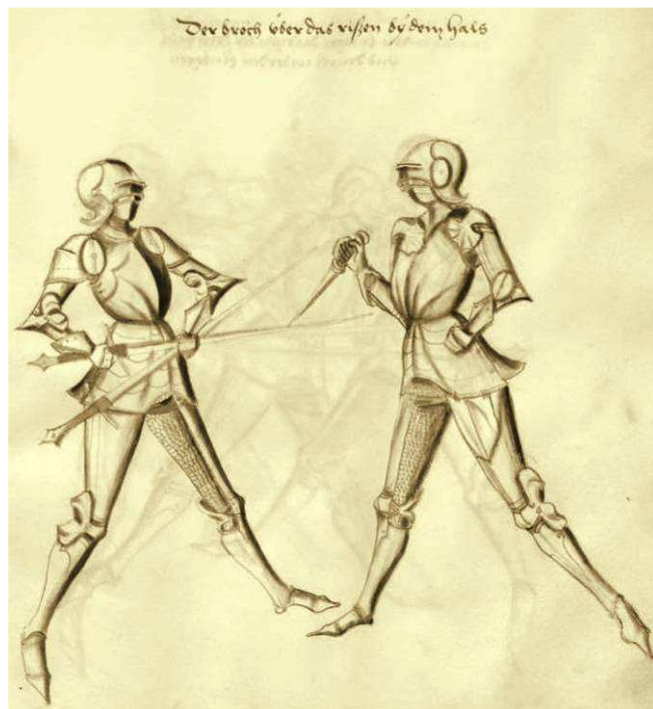
Jak to má člověk prolomit – cuknutí na nohu – a má padnout do strhnutí za krk.

fol. 31r

Der bröch vber das rißen by dem hals

Překažení (určené) proti strhnutí za krk.

⁹ Lew 70v, První kus

fol. 31v

Wie Er wert das risen bey dem halse vnd drüçkt wider den Elnbogen

Jak se (člověk) brání (proti) strhnutí za krk a tlačí proti loktu.

fol. 32r

Stile das bain hinweg vnd hebe Ime sein beyn mit dem knopf Inwendig seines baines

Postav nohu stranou a zvedni mu jeho nohu hlavicí zevnitř jeho nohy.

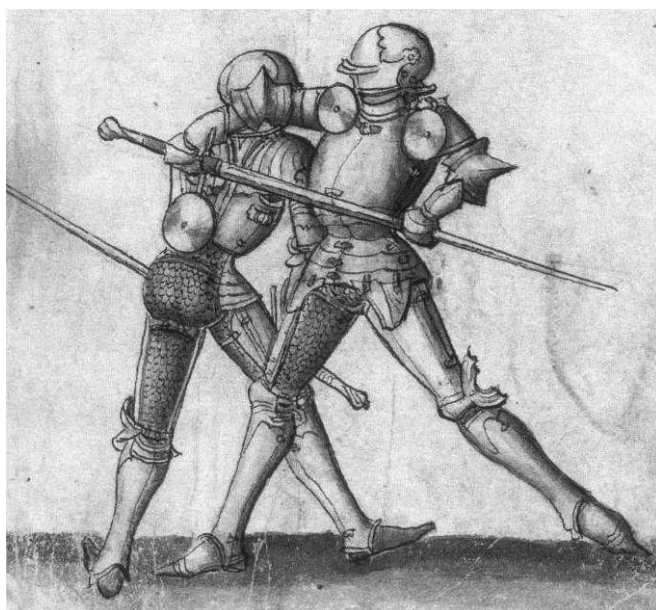
fol. 32v

Einen verlorn man zu krefften zubringen

Prohrávajícího soupeře (musíš) mocně (silně, rázně, důrazně, účinně?) ukončit.

Solothurnský spis, fol. 50:

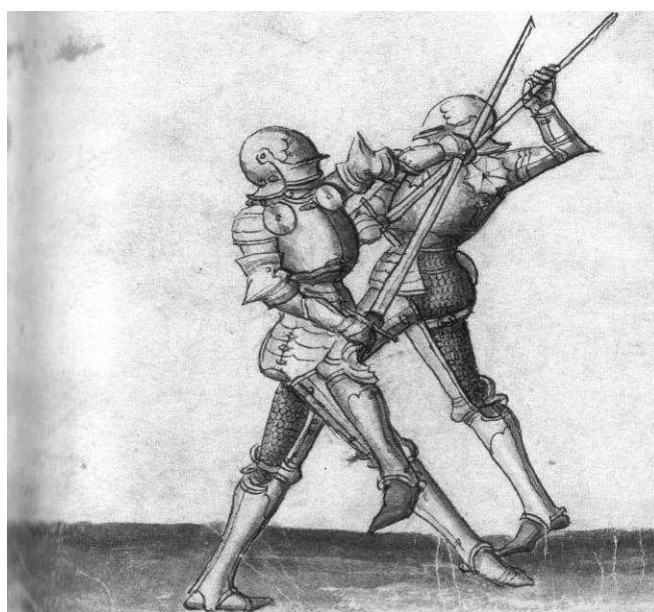
fol. 33r¹⁰

Tritte nahe vnder augen zu den knie bogen vnd riße mit dem knopfe

Přístup blízko, (udeř) pod oči, na kolenní kloub a trhni hlavicí.

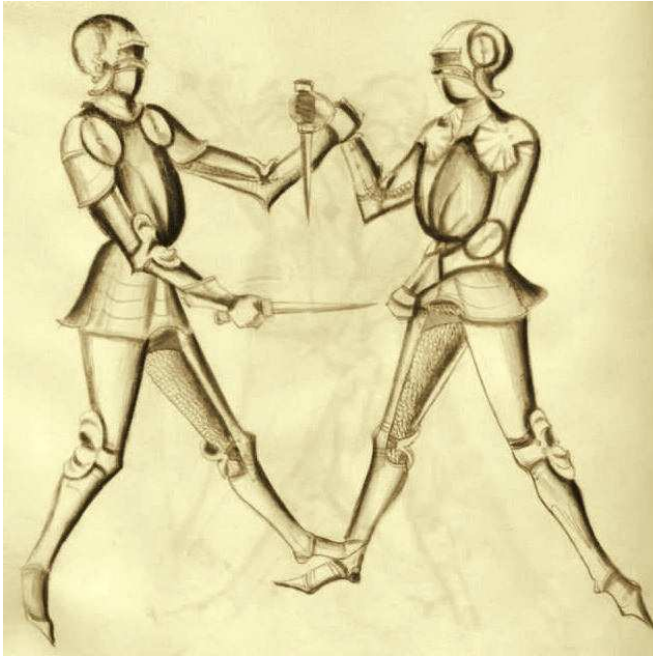

Solothurnský spis, fol. 51:

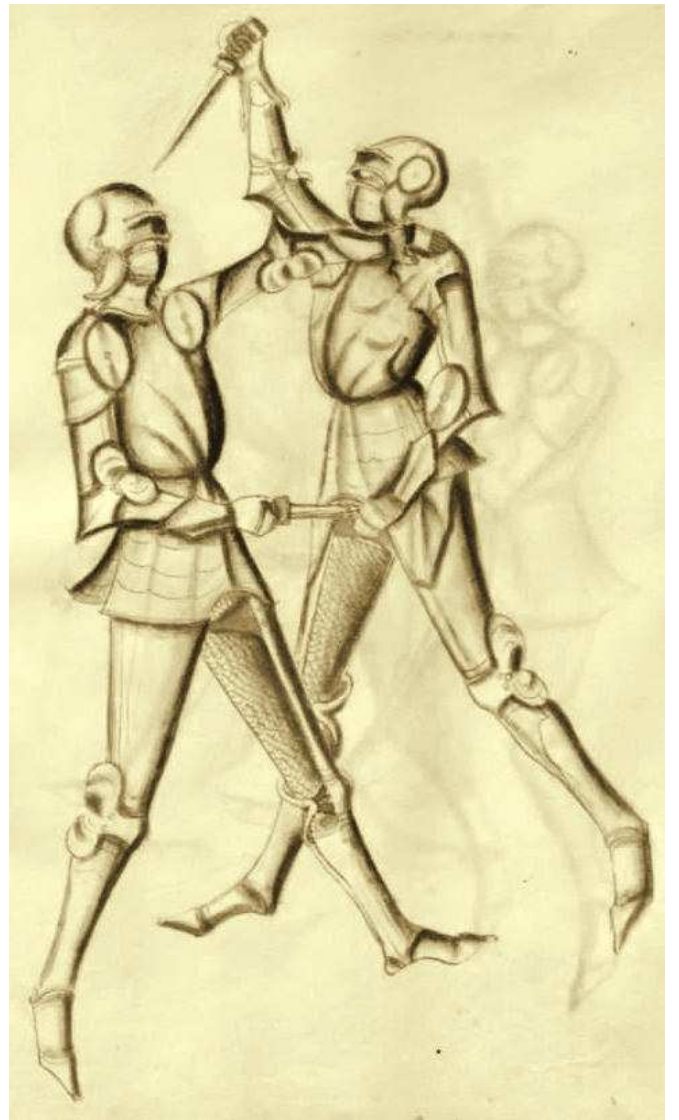

¹⁰ podobně Lew 72v, Třetí kus

fol. 33v

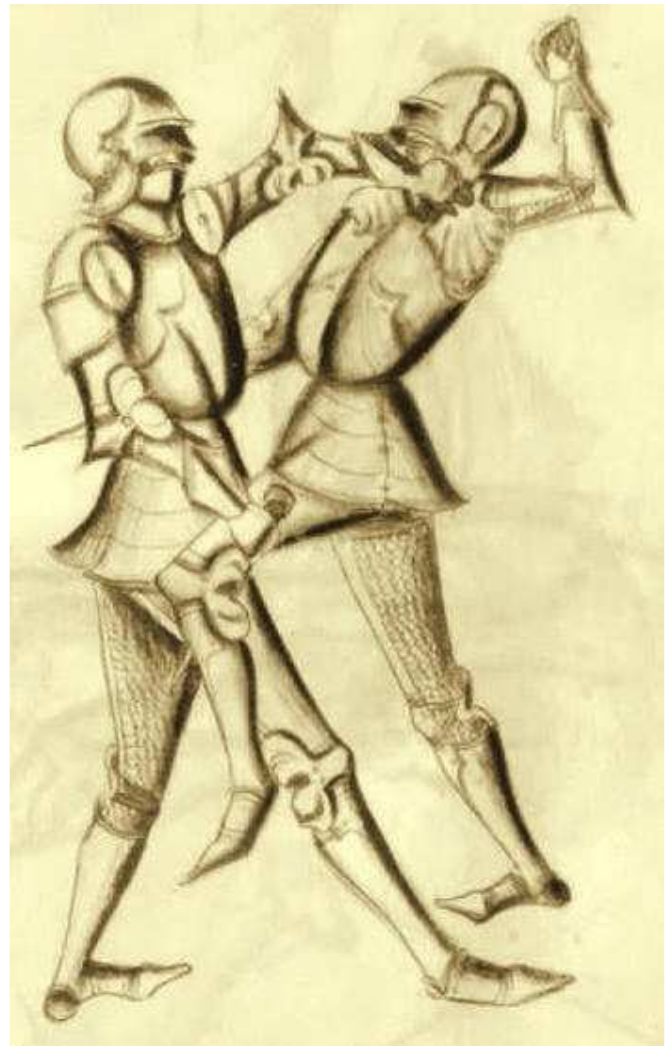

fol. 34r

fol. 34v

fol. 35r

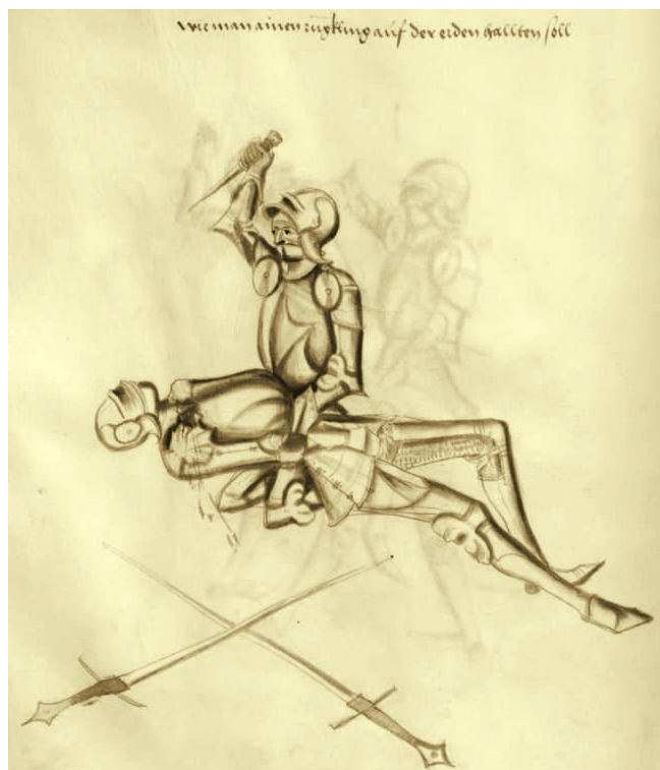
Solothurnský spis, fol. 52:

fol. 35v

Wie man ainen rugkling auf der erden hallten soll

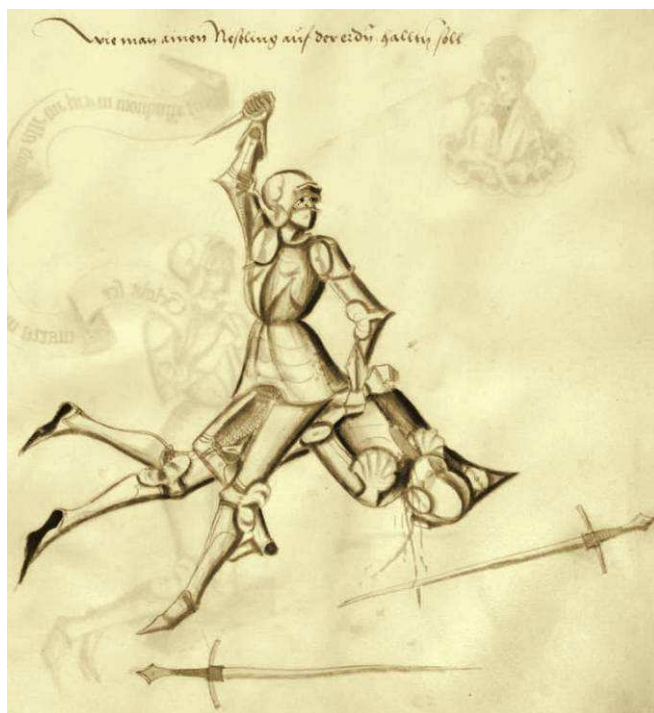
Jak má člověk jiného naznak na zemi držet.

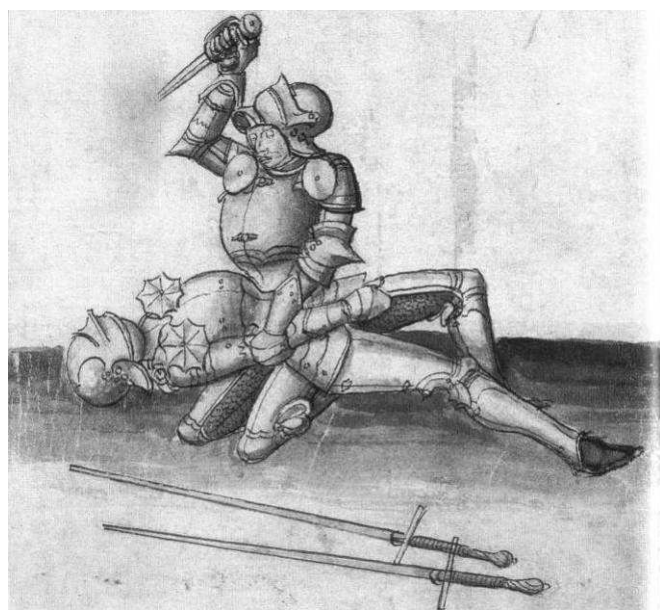
fol. 36r

Wie man ainen Neseling auf der erdñ halltñ soll

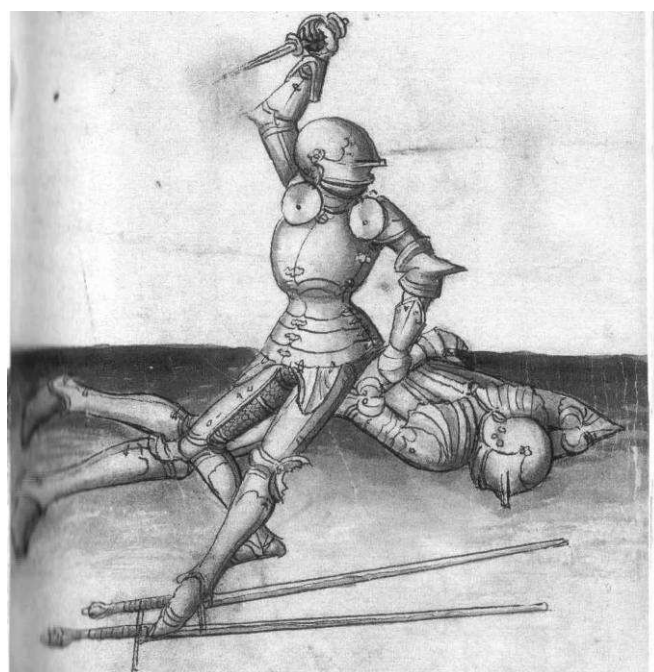
Jak má člověk jiného předkem na zemi držet.

Solothurnský spis, fol. 54:

Solothurnský spis, fol. 55:

fol. 36v

*Gelobt seÿ maria und ir kint und alle die peÿ in
wonhafft sind*

Pochválena budiž Marie a její děťátko a všichni ti,
kteří při nich přebývají.

